

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 วัสดุดิบ

3.1.1 สารสกัดแอสต้าแซนทิน (AstaREAL® oil 50FC) ผลิตโดยบริษัท Fuji Chemical industry จำกัด โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบริษัท ซีดีไอพี (ประเทศไทย) จำกัด

3.2 วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ

3.2.1 อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ทางกายภาพ

- 3.2.1.1 ปีกเกอร์ (Beaker)
- 3.2.1.2 ช้อนตักสารเคมี (Spatula)
- 3.2.1.3 แท่งแก้วคนสาร (Stirring rod)
- 3.2.1.4 หลอดหยดสาร (Dropper)
- 3.2.1.5 กระจกนาฬิกา (Watch glass)
- 3.2.1.6 เครื่องวัดอุณหภูมิ (Thermometer)
- 3.2.1.7 เครื่องให้ความร้อน (Hot plate) รุ่น 18715 ยี่ห้อ EGO ประเทศเยอรมนี
- 3.2.1.8 เครื่องชั่งดิจิตอล 2 ตำแหน่ง รุ่น FX-3000GD ยี่ห้อ AND ประเทศญี่ปุ่น
- 3.2.1.9 เครื่องชั่งดิจิตอล 4 ตำแหน่ง รุ่น ME204E ยี่ห้อ Mettler Toledo สวิตเซอร์แลนด์
- 3.2.1.10 ตู้อบ (Hot air oven) รุ่น CV250 ยี่ห้อ FRANCE ETUVES ประเทศเยอรมนี
- 3.2.1.11 ตู้เย็น รุ่น SBC-P3DB/ SRM-P3DB ยี่ห้อ Panasonic ประเทศญี่ปุ่น
- 3.2.1.12 เครื่องกวนผสมสาร (Overhead Stirrers) รุ่น RW 20 Digital ยี่ห้อ IKA ประเทศเยอรมนี
- 3.2.1.13 ขวดบรรจุครีม

3.2.2 อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ทางเคมี

- 3.2.2.1 เครื่อง UV-Visspectrophotometer รุ่น UV-2401PC ยี่ห้อ SHIMADZ ประเทศสหรัฐอเมริกา
- 3.2.2.2 เครื่องวัดความชุ่มชื้นผิว (Derma® Moisture) ประเทศจีน
- 3.2.2.3 เครื่องวัดอิลาสติกของผิว (Derma® Elastic) ประเทศจีน
- 3.2.2.3 เครื่องวัดค่าการระเหยน้ำของผิว (Derma® TEWL) ประเทศจีน
- 3.2.2.4 เครื่องวัดสีของผลิตภัณฑ์ รุ่น P2132 Color meter ประเทศจีน

3.2.2.5 เครื่องวัดความเป็นกรด-ด่าง (pH meter) รุ่น Starter 2100 ยี่ห้อ OHAUS
ประเทศจีน

3.2.2.6 เครื่องวัดความหนืด (Viscometer) รุ่น DV-1 Prime ยี่ห้อ Brookfield
ประเทศเยอรมนี

3.3 สารเคมี

3.3.1 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตครีม

- 3.3.1.1 น้ำกลั่น (Deionized water)
- 3.3.1.2 Astaxanthin (AstaREAL®oil 50FC บริษัท Fuji Chemical industry
จำกัด
- 3.3.1.3 Disodium EDTA บริษัท Namsiang international จำกัด ประเทศไทย
- 3.3.1.4 Glycerin บริษัท Namsiang international จำกัด ประเทศไทย
- 3.3.1.5 Carbopol Ultrez 21 บริษัท Namsiang international จำกัด ประเทศไทย
- 3.3.1.6 Safflower oil บริษัท Namsiang international จำกัด ประเทศไทย
- 3.3.1.7 Olive oil บริษัท Namsiang international จำกัด ประเทศไทย
- 3.3.1.8 Mineral oil บริษัท Namsiang international จำกัด ประเทศไทย
- 3.3.1.9 Dimethicone บริษัท Namsiang international จำกัด ประเทศไทย
- 3.3.1.10 Tween 80 บริษัท Namsiang international จำกัด ประเทศไทย
- 3.3.1.11 Uniphen P-23 บริษัท Namsiang international จำกัด ประเทศไทย
- 3.3.1.12 Triethanolamine บริษัท Namsiang international จำกัด ประเทศไทย

3.3.2 สารเคมีที่ใช้ในการวิเคราะห์ทางเคมี

- 3.3.2.1 น้ำกลั่น (Deionized water)
- 3.3.2.2 เอทานอล (99% Ethanol AR grade) บริษัท Merck ประเทศ
สหรัฐอเมริกา
- 3.3.2.3 2,2-diphenyl-1-picrylhydrazyl (DPPH AR grade) บริษัท Sigma-
Aldrich ประเทศสหรัฐอเมริกา
- 3.3.2.4 Ascorbic acid AR grade บริษัท Merck ประเทศสหรัฐอเมริกา
- 3.3.2.5 Amaranth (สีแดง)
- 3.3.2.6 Ultramarine Blue (สีน้ำเงิน)

3.4 วิธีการทดลอง

3.4.1 ศึกษาการทดสอบฤทธิ์การต้านอนุมูลอิสระของสารสกัดแอสต้าแซนทินด้วย

วิธี DPPH scavenging assay (Shimada et al.1992 และ ประภาพรณ พรมหิรัญกุล 2551)

วิเคราะห์ฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระ DPPH โดยปิเปตสารละลาย DPPH (2,2-diphenyl-1-picrylhydra-zyl) เข้มข้น 0.2 มิลลิโมลาร์ ในเมทานอล มา 1 มิลลิลิตร ใส่ในหลอดทดลอง เติมตัวอย่างสารสกัดแอสต้าแซนทินที่ 5 ความเข้มข้น ตั้งแต่ความเข้มข้น 100 ถึง 500 ไมโครกรัมต่อ มิลลิลิตร ใส่ลงไป 1 มิลลิลิตร เขย่าให้เข้ากัน ตั้งไว้ในที่มืด 30 นาที พร้อมกันนี้ทำตัวอย่างควบคุม (Control) หรือสารละลาย DPPH ที่ไม่มีตัวอย่างสารสกัดแอสต้าแซนทินทำโดยใช้เอทานอล จำนวน 1 มิลลิลิตร แทนตัวอย่างสารสกัด แอสต้าแซนทินวิเคราะห์ตามวิธีการเดียวกัน เมื่อครบ 30 นาที นำ ตัวอย่างและตัวอย่างควบคุมไปวัดค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 517 นาโนเมตร คำนวณฤทธิ์ ต้านอนุมูลอิสระเป็นร้อยละของการยับยั้ง (% inhibition) ตามสมการปริมาณการต้านอนุมูลอิสระจะ รายงานผลเป็นค่า 50% inhibition concentration (IC₅₀) ซึ่งหมายถึง ปริมาณสารต้านอนุมูลอิสระ ที่ทำให้ความเข้มข้นของ DPPH เหลืออยู่ 50% (Aruoma, 2003) หรือออกรายงานเป็น % inhibition ดังสมการ

$$\% \text{ inhibition} = \frac{(\text{Acontrol} - \text{Asample})}{\text{Acontrol}} \times 100$$

จากนั้นนำความเข้มข้นของสารสกัดแอสต้าแซนทินจากการหาค่า IC₅₀ มาเติมลงครีมเบส แล้วนำทดสอบความคงตัวของครีมแอสต้าแซนทินต่อไป

การเตรียมสารละลาย DPPH (2,2-diphenyl-1-picrylhydrazyl) เข้มข้น 0.2 มิลลิโมลาร์ ในเมทานอล ทำได้โดยชั่ง 2,2-diphenyl-1-picrylhydrazyl มา 0.0078 กรัม ละลายด้วยเอทานอล จนสารละลายหมด จากนั้นปรับปริมาตรเป็น 100 มิลลิลิตร

3.4.2 การทดสอบฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระของสารมาตรฐาน Ascorbic acid ด้วยวิธี DPPH scavenging assay

วิเคราะห์ฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระ DPPH โดยปิเปตสารละลาย DPPH (2,2-diphenyl-1-picrylhydra-zyl) เข้มข้น 0.2 มิลลิโมลาร์ ในเมทานอล มา 1 มิลลิลิตร ใส่ในหลอดทดลอง เติมสาร มาตรฐาน Ascorbic acid ที่ 5 ความเข้มข้น ตั้งแต่ความเข้มข้น 0.015625 ถึง 0.5 ไมโครกรัมต่อ มิลลิลิตร ใส่ลงไป 1 มิลลิลิตร เขย่าให้เข้ากัน ตั้งไว้ในที่มืด 30 นาที พร้อมกันนี้ทำตัวอย่างควบคุม (Control) หรือสารละลาย DPPH ที่ไม่มีสารมาตรฐาน Ascorbic acid ทำโดยใช้เอทานอล จำนวน 1 มิลลิลิตร แทนสารมาตรฐาน Ascorbic acid วิเคราะห์ตามวิธีการเดียวกัน เมื่อครบ 30 นาที

นำตัวอย่างและตัวอย่างควบคุมไปวัดค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 517 นาโนเมตร คำนวณฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระเป็นร้อยละของการยับยั้ง (% inhibition)

3.4.3 พัฒนาตำรับครีมเบสอิมัลชันชนิดน้ำมันในน้ำ (o/w) และชนิดน้ำในน้ำมัน (w/o)

พัฒนาตำรับครีมเบสแล้วนำไปทดสอบประสิทธิภาพความคงตัวที่สภาวะต่างๆ จากนั้นคัดเลือกตำรับครีมเบสที่มีความคงตัว นำไปตั้งตำรับครีมแอสต้าแซนทิน ส่วนประกอบต่างๆ แสดงดังตารางที่ 3.1 และตารางที่ 3.2

1. การเตรียมครีมเบสอิมัลชันชนิดน้ำมันในน้ำ (o/w)

1.1 แบ่งส่วนประกอบของตำรับสูตรออกเป็นวัฏภาคน้ำ (Part A) วัฏภาคน้ำมัน (Part B) สารกันเสีย (Part C) และสารปรับความเป็นกรด-ด่าง (Part D)

1.2 ชั่งวัฏภาคน้ำ (Part A) รวมกัน ผสมจนเข้ากันดีแล้วค่อยๆ โปรย Carbopol Ultrez 21 รองจนพองตัว

1.3 ชั่งวัฏภาคน้ำมัน (Part B) รวมกัน ผสมจนเข้ากันดี

1.4 นำวัฏภาคน้ำ (Part A) และวัฏภาคน้ำมัน (Part B) ไปให้ความร้อนจนอุณหภูมิของวัฏภาคน้ำและวัฏภาคน้ำมันอยู่ประมาณ 70-75 องศาเซลเซียส โดยให้อุณหภูมิของวัฏภาคน้ำมากกว่าวัฏภาคน้ำมันประมาณ 5-10 องศาเซลเซียส เพราะวัฏภาคของน้ำจะลดลงเร็วกว่าวัฏภาคน้ำมัน

1.5 ค่อยๆ เทวัฏภาคน้ำมัน (Part B) ลงในวัฏภาคน้ำ (Part A) พร้อมทั้งปั่นจนตลอดเวลาจนเกิดเป็นอิมัลชัน

1.6 ค่อยๆ เติมสารกันเสีย (Part C) และสารปรับความเป็นกรด-ด่าง (Part D) ตามลำดับ ปั่นจนจนเข้ากันดีเป็นเนื้อเดียวกัน

2. การเตรียมครีมเบสอิมัลชันชนิดน้ำในน้ำมัน (w/o)

2.1 แบ่งส่วนประกอบของตำรับสูตรออกเป็นวัฏภาคน้ำมัน (Part A) วัฏภาคน้ำ (Part B) สารกันเสีย (Part C) และสารปรับความเป็นกรด-ด่าง (Part D)

2.2 ชั่งวัฏภาคน้ำ (Part B) รวมกัน ผสมจนเข้ากันดี ค่อยๆ โปรย Carbopol Ultrez 21 รองจนพองตัวแล้วปั่นจนจนเข้ากันดี

2.3 ชั่งวัฏภาคน้ำมัน (Part A) รวมกัน ผสมจนเข้ากันดี

2.4 นำวัฏภาคน้ำมัน (Part A) และวัฏภาคน้ำ (Part B) ไปให้ความร้อนจนอุณหภูมิของวัฏภาคน้ำและวัฏภาคน้ำมันอยู่ประมาณ 70-75 องศาเซลเซียส โดยให้อุณหภูมิของวัฏภาคน้ำมากกว่าวัฏภาคน้ำมันประมาณ 5-10 องศาเซลเซียส เพราะวัฏภาคของน้ำจะลดลงเร็วกว่าวัฏภาคน้ำมัน

2.5 ค่อยๆ เทวัฏภาคน้ำ (Part B) ลงในวัฏภาคน้ำมัน (Part A) พร้อมทั้งปั่นจนตลอดเวลาจนเกิดเป็นอิมัลชัน

2.6 ค่อยๆ เติมสารกันเสีย (Part C) และสารปรับความเป็นกรด-ด่าง (Part D) ตามลำดับ ปั่นจนจนเข้ากันดีเป็นเนื้อเดียวกัน

ตารางที่ 3.1 แสดงส่วนประกอบในตำรับครีมเบสน้ำมันในน้ำ (o/w)

Part	Trade Name	INCI Name	Function	สูตรตำรับครีมเบส (o/w)			
				1	2	3	4
A	DI Water	Agua	Diluent	69.84	69.85	69.65	69.45
	2 Na EDTA	Disodium EDTA	Chelating agent	0.05	0.05	0.05	0.05
	Glycerine	Glycerine	Humectant	3.00	3.00	3.00	3.00
	Carbopol Ultrez 21	Acrylates/C10-30 Alkyl Acrylate Crosspolymer	Thickener	0.50	0.50	0.50	0.50
B	White oil	Liquid paraffin	Emollient	8.00	-	-	-
	Isopropyl palmitate	Isopropyl palmitate	Emollient	5.00	-	-	-
	Safflower oil	Safflower oil	Emollient	-	12.00	12.00	12.00
	Olive oil	Sodium Olivatate and Potassium Olivatate	Emollient	5.00	6.00	6.00	6.00
	Tween 80	Polysorbate 80	Emulsifier	2.00	2.00	2.00	2.00
	PEG-400	PEG-8 distearate	Emulsifier	1.00	1.00	1.00	1.00
C	TEA	Triethanolamine	Neutralizer	0.10	0.10	0.30	0.50
	DI Water	Aqua	Diluent	5.00	5.00	5.00	5.00
D	Uniphen P-23	Phenoxyethanol	Preservative	0.50	0.50	0.50	0.50

ตารางที่ 3.2 แสดงส่วนประกอบในตำรับครีมเบสชนิดน้ำในน้ำมัน (w/o)

Part	Trade Name	INCI Name	Function	สูตรตำรับครีมเบส (w/o)			
				1	2	3	4
A	Tween 80	Polysorbate 80	Emulsifier	3.00	3.00	-	-
	Dimethicone	Silicone 350	Emollient	8.00	8.00	-	-
	Mineral oil	Mineral oil	Emollient	17.00	17.00	-	-
	DUB	C12-15 alkyl benzoat	Emollient	-	-	27.00	23.00
	Lexmeul 561	Glyceryl stearate (and) PEG-100 stearate	Emulsifier	-	-	5.00	5.00
	Wax C	Cetyl alcohol	Bodying agent	-	-	8.00	5.00
	Lanoline	Lanoline	Conditioning agent	-	-	4.00	3.00
B	DI water	Agua	Diluent	62.65	62.45	45.65	53.75
	2 Na EDTA	Disodium EDTA	Chelating agent	0.05	0.05	0.05	0.05
	Glycerine	Glycerine	Humectant	3.00	3.00	3.00	3.00
	Carbopol Ultrez 21	Acrylatees/C10-30 Alkyl Acrylate Crosspolymer	Thickener	0.50	0.50	0.30	0.30
C	TEA	Triethanolamine	Neutralizer	0.30	0.50	0.50	0.40
	Water	Aqua	Diluent	5.00	5.00	5.00	5.00
D	Uniphen P23	Phenoxyethanol	Preservative	0.50	0.50	0.50	0.50

3. ศึกษาลักษณะทางกายภาพ ลักษณะทางเคมี และความคงตัวของตำรับครีมเบส

3.1 ลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ สี กลิ่น ลักษณะเนื้อครีม และการไม่แยกชั้นของตำรับ

3.2 ลักษณะทางเคมี ได้แก่

3.2.1 ความเป็นกรด-ด่าง ด้วยเครื่องวัดความเป็นกรดด่าง (pH meter)

3.2.2 ความหนืด ด้วยเครื่องวัดความหนืด (Viscometer)

3.3 ทดสอบความคงตัวของตำรับเครื่องสำอาง

3.3.1 เก็บที่สภาวะเร่ง (Heating-Cooling cycle) โดยเก็บที่อุณหภูมิ 4°C เป็นเวลา 24 ชั่วโมง จากนั้นนำไปเก็บที่อุณหภูมิ 50°C เป็นเวลา 24 ชั่วโมง นับเป็น 1 รอบ (cycle) ทำทั้งหมด 6 รอบ (cycle) และประเมินความคงตัว

3.3.2 เก็บไว้ในที่มืด ที่อุณหภูมิห้อง เป็นเวลา 1 เดือน และประเมินความคงตัว

3.3.3 เก็บไว้ในที่มีแสงสว่าง (ริมหน้าต่าง) เป็นเวลา 1 เดือน และประเมินความคง

ตัว

3.4.3 ศึกษาการทดสอบวัฏภาคของผลิตภัณฑ์

การตรวจสอบวัฏภาคด้วยกล้องจุลทรรศน์ โดยทำการย้อมสีผลิตภัณฑ์ทั้ง 2 สี ได้แก่ สีที่ละลายน้ำ (Ultramarine) และสีที่ละลายน้ำมัน (Amaranth) เพื่อส่องดูวัฏภาคภายในและวัฏภาคภายนอกของผลิตภัณฑ์ เป็นวิธีการที่สำคัญในการบ่งชี้ลักษณะทางกายภาพของผลิตภัณฑ์ ทดสอบด้วยวิธีการย้อมสีอิมัลชัน (Dye method) ละลายสีแดงของ Amaranth และสีน้ำเงินของ Ultramarine Blue ในประมาณ 3-4 หยด ลงในตำรับอิมัลชันปริมาณ 2 g ผสมให้เข้ากัน แล้วทาลงบนแผ่นสไลด์บางๆ ปิดด้วยแผ่นกระจกปิดสไลด์ (cover slip) แล้วนำไปส่องด้วยกล้องจุลทรรศน์ที่กำลังขยาย 40X

4. การเตรียมและการวิเคราะห์ตำรับสูตรเครื่องสำอางสำหรับวิเคราะห์ด้วยเครื่อง Franz diffusion cell

เตรียมครีมทั้ง 4 ในรูปแบบ o/w และ w/o ที่มีส่วนผสมของสารทำให้ผิวขาว นาไปเก็บไว้ที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียสก่อนนำไปทดลอง นาไปละลายด้วยเมทานอล 10 mL จากนั้นนำมา 1 mL เจือจางให้ได้ 10 mL ด้วยน้ำกับ TFA (0.25 mL/L) จากนั้นนำไปกรองด้วย syringe ที่ขนาด 0.45 μm แล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่อง HPLC-DAD

การศึกษาความคงตัวของสารทำให้ผิวขาว

เตรียมสารละลายมาตรฐานของอิมัลชัน o/w และ w/o ที่เติม DTT 0.4 mg/mL และสารทำให้ผิวขาว นาไปเก็บไว้ที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส ในที่มืด และอุณหภูมิ 34 องศาเซลเซียส ในสภาวะที่มีแสงปกติ แล้วนำไปวิเคราะห์เป็นเวลา 48 ชั่วโมง

การเตรียม Reconstructed human epidermis (RHE)

นำ Reconstructed human epidermis (RHE) อายุ 12 วัน มาตรึงด้วยโพลีคาร์บอเนตดิสก์ (polycarbonate disks) เติม growth medium (1.5 mM calcium chloride, 25 mg/mL gentamycin, 5 mg/mL insulin, 1ng/mL egf) 4 mL แล้วนำไปแช่และนาไปบ่มที่อุณหภูมิ 37 องศาเซลเซียส ภายใต้บรรยากาศที่มีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ 5% เป็นเวลา 5 วัน ก่อนนำไปวิเคราะห์

การทดลองการแพร่ซึมผ่านด้วยเครื่อง Franz cell diffusion

การทดลองการแพร่ซึมผ่านใช้ Magnetic stirrer เบอร์ 6 ต่อกับ water bath ที่อุณหภูมิ 34 องศาเซลเซียส ตัว receptor medium ใช้ phosphate saline buffer pH 7.4 (8 g/L NaCl, 0.2 g/L KCL, 0.2 g/L KH_2PO_4 และ 1.15 g/L NaHPO_4 in bi-distilled water), 3% w/w ของ polysorbate-20 และ 0.25% w/w ของ isopropanol และ DTT 0.4 mg/mL ตัวกรองที่ใช้ในการแพร่ซึมผ่านของสารได้แก่ RHE และเนื้อเยื่อสังเคราะห์อีก 2 ชนิด คือ polyethersulfone และ polycarbonate ในขณะทดลองตัว donor และ receptor จะปิดสนิท ตำรับสูตรเครื่องสำอางจะแพร่ซึมผ่านออกมาในปริมาณ 0.5-1.0 mL ที่ 30-60 นาที เป็นเวลา 5-24 ชั่วโมง จากนั้นก็จะนา

ปริมาณสารที่แพร่ซึมผ่านออกมาจนวน 100 μL ไปวิเคราะห์หาปริมาณสารต่อไป หากยังไม่ได้นำไปวิเคราะห์ควรเก็บไว้ที่อุณหภูมิ 4 องศา ในที่มืด ภายใต้บรรยากาศที่มีก๊าซไนโตรเจน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ค่า Q คือปริมาณการแพร่ซึมผ่านต่อผิวหน้า 1 ตารางเซนติเมตร โดยการวิเคราะห์ด้วยเครื่อง HPLC จากตัวอย่างของ receptor medium